

Fiscale rechtvaardigheid en het coronavirus

24 maart 2020 door Nick Shaxson

De Covid-19 Coronavirus pandemie treft, althans op basis van beschikbare gegevens, rijke westerse landen tot nu toe het hardst. Landen met een lager inkomen zullen echter ook hard getroffen worden: er is een enorme kapitaalvlucht gaande. En in alle samenlevingen, zoals altijd, zijn de gevolgen het zwaarst voor degenen die al gemarginaliseerd en kwetsbaar zijn.

De rijke landen hebben een overvloed aan middelen voor voeding, huisvesting en zorg voor al hun burgers. De vraag hoe deze middelen worden verdeeld is een politieke keuze. Belasting speelt daarbij een belangrijke rol.

Westerse landen bevinden zich nu in oorlogsomstandigheden. (De wereld is in een soort oorlog, tegen een onzichtbare vijand.) De blogger van vandaag die in Berlijn woont, is het niet toegestaan met meer dan een metgezel op straat te zijn, zonder documenten om te laten zien dat ze familie zijn. Groot-Brittannië, normaal een drager van "vrije" [in werkelijkheid opgetuigde] markten, zijn de eerste nationalisaties begonnen, en er is (wel laat) een nationale sluiting bevolen. Italiaanse burgemeesters dreigen "om de politie met vlammenwerpers te sturen" als mensen de avondklok negeren. Als werknemers om besmetting te voorkomen thuis blijven, dreigen bedrijfssluitingen en enorm banenverlies: een schatting heeft het over mogelijk een vijfde van alle Amerikaanse werknemers. Een enorme wereldwijde economische crisis dreigt. En die verdwijnt niet snel.

Regeringen en samenlevingen worden nu geconfronteerd met kolossale economische kosten, doordat ze worden geconfronteerd met miljoenen werknemers die hun baan verliezen en miljoenen bedrijven die failliet gaan. Oude economische zekerheden vallen één voor één om.

Gewoon doorgaan is voorbij.

Hoe gaan samenlevingen en economieën om met deze kosten? Ten **eerste**, door te accepteren dat wanneer miljoenen mensen stoppen met werken, de totale economische productie daalt. De volgende vraag is: wie in de samenleving zal de last dragen, waar zullen ze zijn, en hoe en wanneer zullen ze die last dragen?

Nogmaals, dit zijn politieke keuzes. We kunnen, moeten, die keuzes beïnvloeden.

Ten **tweede** zullen regeringen ineens de overheidsuitgaven moeten opkrikken: als ze dat niet doen, zullen er rellen ontstaan. Denemarken heeft bijvoorbeeld gezegd dat het 75 procent van de salarissen zal betalen van werknemers die anders zouden worden ontslagen. Anderen volgen dit voorbeeld met een reeks maatregelen, waaronder **geldoverdrachten aan particulieren en ondersteuning van bedrijven.**

Hoe zullen staten dit "betalen"? Er zijn twee belangrijke manieren.

De **eerste**, belangrijkste, zal zijn door middel van **leningen**. Er is geen inflatie aan de horizon, de rente is laag en in sommige gevallen negatief, en de financiële markten hebben de staatsschuld opgegeten zonder maar te boeren. Als er een tijd is om te lenen, is het nu. En het gebeurt al. In een beweging die slechts een paar weken geleden verbazingwekkend zou zijn, heeft Duitsland plotseling door middel van haar lang volgehouden (en idiote) "Zwarte Nul"-beleid doorbroken, om de begroting in evenwicht te brengen en geen nieuwe schulden te maken. Zoals de Financial Times meldt: "Duitsland maakt meer dan 150 miljard schuld als onderdeel van een pakket

maatregelen om de economie te redden van de brute effecten van de coronavirus pandemie, wat een radicale verandering is ten opzichte van het beleid gericht op geen schulden maken uit het verleden.“

Voor regeringen is de tijd is gekomen om te besteden. Om kwetsbare mensen, brede bevolkingsgroepen, essentiële werknemers, instellingen en de economie te beschermen. Zelfs de financiële sector, waar de ineensstorting een bedreiging zou kunnen vormen.

Maar wij zijn over het algemeen een organisatie van de inkomstzijde, geen organisatie van de uitgavenzijde, dus we zullen ons richten op de **tweede** manier waarop overheden de enorm dure nieuwe maatregelen kunnen "betalen" die binnenkomen, namelijk de belasting. Hoewel belastinginkomsten niet overeen hoeven te komen met de uitgaven, moeten ze nog steeds waar mogelijk worden verzameld.

Belastingstelsels spelen een andere cruciale rol in de economische vraag in het hart van deze crisis: ze helpen regeringen om te kiezen hoe de pijn van de verloren productie wordt verdeeld.

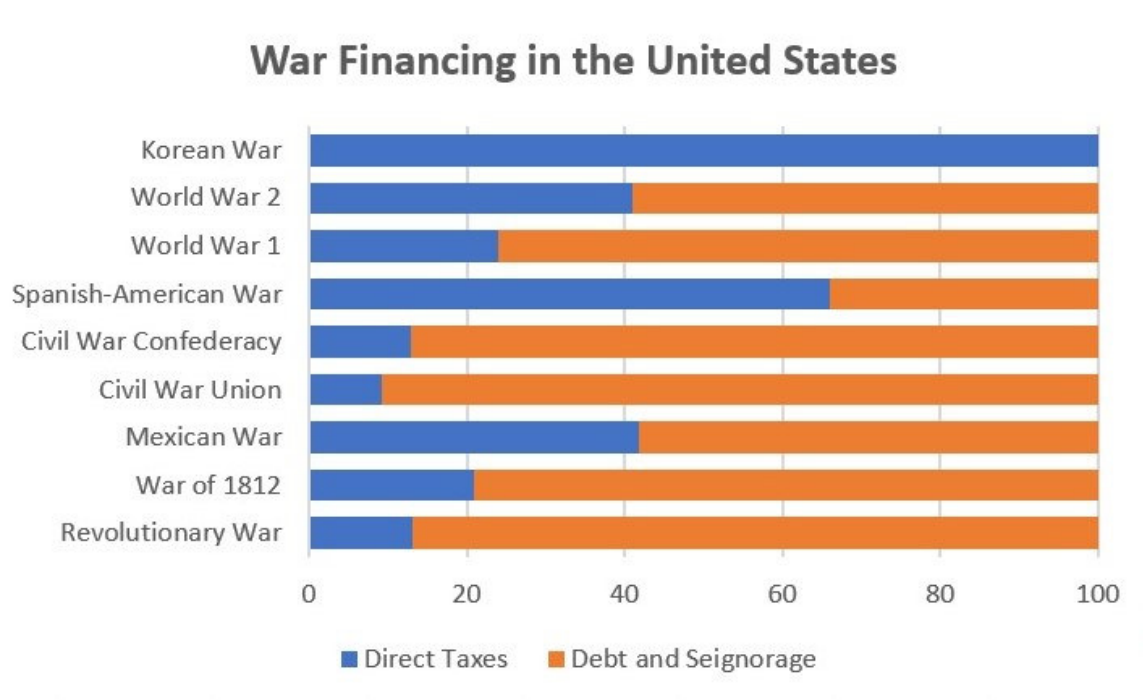
En met alle oude ideologische stokpaardjes die er ineens zijn, en ondanks dat de speciale belangen schreeuwen om nog meer belastingvoordelen, is het **NU** tijd om je hard te maken voor fiscale rechtvaardigheid.

Kortom, actievoerders voor rechtvaardige belastingen zouden moeten pleiten voor een sterke fiscale stimulans die ertoe zal leiden dat arme en kwetsbare mensen minder betalen en rijke en sterke mensen en winstgevende bedrijven meer.

Lessen uit de geschiedenis

De geschiedenis biedt enige reden voor optimisme over wat er daarna komt. In tijden van oorlog hebben regeringen de neiging om rijkere delen van de bevolking en grote bedrijven een groter deel van de lasten te laten dragen dan voorheen. In de Eerste Wereldoorlog, bijvoorbeeld, werd zowel Groot-Brittannië als in de Verenigde Staten een 80 procent belastingtarief opgelegd op overtollige bedrijfswinsten (van meer dan een 8% jaarlijks rendement,) en het toptarief van de inkomstenbelasting voor de hoogste verdieners steeg van 15 procent tot 77 procent. Iets soortgelijks gebeurde in de Tweede Oorlog, toen de topinkomsten naar belastingtarieven tot 94 procent steeg. In het Verenigd Koninkrijk steeg, de top van de inkomstenbelasting tot een nog meer tranenroerende 99,25%. Soortgelijke belastingmaatregelen werden door andere landen in oorlog ook genomen.

Na verloop van tijd, van de ene oorlog naar de volgende, hebben belastingen een groeiend deel van de inkomsten mix tot zich genomen, zoals deze grafiek laat zien.

Bron: Goldin, C. (1980). Oorlog. In G. Porter (Ed.), Encyclopedie van Amerikaanse economische geschiedenis: Studies van de belangrijkste bewegingen en ideeën (pp. 935-957). New York: Charles Scribner's Sons. Via FT.

Belastingen kregen de voorkeur boven leningen of andere maatregelen op momenten dat de steun voor oorlogen hoog was. Beroemde econoom John Maynard Keynes produceerde een radicaal plan voor de financiering van de betrokkenheid van het Verenigd Koninkrijk in WW2, die een sterk progressieve extra belasting op hoge inkomens en persoonlijke rijkdom legden, en hij was erop gebrand om zo veel van de kosten van de financiering van de oorlogsinspanning te verschuiven naar rijkere Mensen.

Het is de moeite waard er aan toe te voegen dat zeer hoge tarieven nog minstens een paar decennia na het einde van de Tweede Wereldoorlog aanhielden, die van een reeks andere progressieve beleidsmaatregelen vergezeld gingen en die de hoogste en meest brede economische groei in de wereldgeschiedenis vooraf gingen. Mensen die tot voor kort somber waren over de vooruitzichten van een steeds meer verankerde, wetteloze, machtige en belastingvrije mondiale oligarchie kunnen reden hebben tot optimisme.

Is deze keer anders?

Er is echter een groot verschil tussen nu en de tijd van de wereldoorlogen. Toen, de werkgelegenheid liep op volle toeren, mannen gingen op weg naar de strijd en vrouwen overstroomden de fabrieken. Nu gebeurt het tegenovergestelde: werkers gaan naar huis en miljoenen bedrijven staan voor een faillissement.

Dus is dit het moment om de belastingen te **verhogen**? Moeten we in plaats daarvan de belastingen niet **verlagen**?

Het simpele antwoord is: **het is tijd om hier slim mee om te gaan**. Belastingen moeten worden verlaagd om de zwaarst getroffen te helpen - maar voor die bedrijven die nog steeds winst maken, en de rijkste delen van de samenleving, moeten ze nu aanzienlijk worden verhoogd - zelfs massaal. De publieke belangstelling hiervoor was er al voor de crisis.

Maar laten we beginnen met belangrijke maatregelen ter ondersteuning van instortende bedrijven en het inkomen van werknemers. **Vrouwen** zullen een zware prijs betalen, omdat ze onevenredig zullen werken aan de frontlinies van de gezondheidszorg, en in de sociale zorgsector, terwijl ze ook voor kinderen zullen zorgen die uit de scholen worden geweerd, en voor de ouderen.

De belangrijkste maatregelen om te helpen zijn aan de uitgavenzijde en aan andere beleidsmaatregelen, zoals gedwongen huur- of hypotheekvertragingen of bevrozingen of kwijtschelding. **Deze vallen buiten het bereik van deze blog.**

Aan de fiscale kant zijn er vele manieren om mensen en worstelende bedrijven te ondersteunen. **Gerichte verlagingen van de belasting over de toegevoegde waarde gericht op basisbehoeften**, zouden bijvoorbeeld gewone mensen helpen, evenals de onroerendezaakbelasting. Belastingen op salarissen, zakelijke tarieven (op onroerend goed) en andere belastingen die bijdragen aan de kosten van het zakendoen, moet oordeelkundig worden gesneden, althans voor die bedrijven geconfronteerd met ontberingen als gevolg van Covid-19. Maatregelen zoals "**versnelde afschrijving**" (om getroffen bedrijven in staat te stellen investeringskosten sneller te compenseren tegen belastingen) zullen helpen om investeringen te stimuleren, hoewel **grote zorg** nodig is, zodat ze geen dure en **zinloze mazen in de wet** worden.

Maar op andere gebieden, zullen **belastingen moeten worden verhoogd** - en veel verhoogd.

Fiscale winstgevende bedrijven meer

Neem bijvoorbeeld de vennootschapsbelasting. Deze wordt geheven op de winst. Als bedrijven het moeilijk hebben, maken ze geen winst, dus betalen ze deze belasting niet. Dus vennootschapsbelasting tarieven kunnen worden verhoogd op dit moment, omdat ze alleen winstgevende bedrijven treffen. (Er zijn timing kwesties: een wankelende bedrijf zou kunnen worden failliet verklaard door een verlamme belastingfactuur uit een vorig kwartaal, maar dit zijn details die vakkundig moeten worden beheerd.)

Sommige bedrijven zullen het heel goed doen in deze catastrofe. Veel thuis opgesloten mensen wendden zich nu bijvoorbeeld tot internetapplicaties om met dierbaren te communiceren. De koers van dergelijke aandelen is nu meerdere malen wat het was in begin januari.

Bron: screenshot (24 maart 2020, 13u24)

Ook veel traditionele winkels (degene die nog niet zijn geslacht door de Amazone stoomwals) worden nu geconfronteerd met tijdelijke of permanente sluiting - en de Amerikaanse kolos is klaar om de marktresten over te nemen. De mededingings- of marktautoriteit is in geen velden of wegen te bekennen (zoals we onlangs hebben opgemerkt.) Laat de vennootschapsbelasting een deel van de speelruimte oppikken.

En vanuit een **rechtvaardigheidsperspectief**, moeten we het eens zijn met paus Franciscus.

"Wie geen belasting betaalt, pleegt niet alleen een overtreding, maar ook een misdrijf: als er niet genoeg ziekenhuisbedden en toestellen voor kunstmatige ademhaling zijn, is dat ook hun schuld."

Het is niet alleen rechtvaardig en juist dat de rijkste mensen en winstgevende bedrijven betalen, maar als ze nog steeds rijk of nog steeds winstgevend, hebben ze ook een groter vermogen om te betalen.

Dus laten we hier niet rotzooien. In de afgelopen jaren kibbelen de meeste regeringen over de vraag of vennootschapsbelasting op 25 procent, of 20 procent, of 18 procent moet worden gesteld. Die discussie kan nu het raam uit.

Laten we nu beginnen te praten over het dramatisch **opvoeren van de tarieven van de vennootschapsbelasting**. Laten we beginnen met een tarief van 50 procent, en **nadenken over 75 procent over de overtollige winst**, boven, laten we zeggen, een tariefhorde van vijf procent. Dit is ver weg van de oude consensus, maar wie weet waar we over vijf jaar zullen zijn.

Dit beschermt de zwakken, en laat de sterkeren de zwakken ondersteunen.

Nauwelijks winstgevende bedrijven die geen overtollige winsten maken zouden niets betalen: het zijn de risicofondsen die profiteren van valuta-schommelingen, tech bedrijven eten noodlijdende bedrijven op, risicofondsen kopen noodlijdende activa goedkoop en bouwen ze financieel om voor de winst - die fondsen kunnen en moeten nu hun deel te betalen.

Het is duidelijk dat verschillende landen en verschillende sectoren met verschillende voorwaarden worden geconfronteerd. Maar wat nu het belangrijkste is, is om de grenzen van wat acceptabel is – het rijk van wat politiek mogelijk is en wat het publiek wil accepteren – stevig in de richting van fiscale rechtvaardigheid te verschuiven. Vergis je niet: er zijn machtige krachten die van de gelegenheid van deze crisis gebruik willen maken om precies de andere kant op te bewegen.

Belast rijke mensen meer

Inkomstenbelasting is een flexibel mechanisme om verschillende segmenten van de samenleving met verschillende tarieven te belasten. Onder een gezond progressief belastingstelsel wordt het eerste deel van het inkomen van een individu (bijvoorbeeld van **0 tot \$ 10.000 per jaar**) **helemaal niet belast**; het volgende gedeelte (zeg, \$10-20.000) wordt belast tegen een laag tarief; het volgende gedeelte, laten we zeggen \$ 20-50.000, wordt belast tegen een hoger tarief, en dan boven een bepaald inkomensniveau, wordt het hoogste tarief toegepast. In rijke landen, dat toptarief is vaak in de orde van 40-50 procent.

Vergeet echter niet dat de top tarief is historisch zo hoog als 99,25 procent. Nu is een tijd om dit tarief een flink stuk te verhogen. Het zal geen kwaad doen aan de mensen

in de lagere belastingschijven - als het betekent meer overheidsuitgaven aan medische en sociale zorg, het zal hen helpen.

Hoe hoog moeten ze gaan? Er is onderzoek dat suggereert dat de inkomsten-maximaliserende belasting in de Verenigde Staten ergens rond 75 procent is. Dus laten we beginnen met het verschuiven van de acceptabele grenzen en onze regeringen bewegen daarnaar te streven. En laten we dit aanvullen met passende vermogensbelastingen, grondbelasting en andere progressieve belastingen. Als je rijk bent, kun je deze veroorloven.

Aanscherpen

De mensen zullen natuurlijk veel lawaai maken over deze voorstellen. De hoge belastingtarieven zullen investeringen ontmoedigen, **huilen** ze. Slimme rijke mensen zullen met hun geld **weglopen** naar Genève of Hong Kong of Dubai, waar ze een 'vriendelijker' belastingregiem zullen vinden. Of bedrijven en rijke mensen zullen druk bezig met hun **belastingadviseurs**, om offshore trusts en vele andere uitvluchten te gebruiken om te ontsnappen aan het betalen van hun eerlijk aandeel. Het is als een waterbed, ze huilen: als je knijpt op een plaats, zullen ze het gewoon ergens anders heen te verplaatsen, maar het volume blijft hetzelfde.

Wanhoop! De armen moeten betalen!

Niet dus. Zoals wij en vele anderen vele malen hebben aangetoond, kunnen hoge vennootschapsbelastingtarieven van invloed zijn op het schuiven met de winst van bedrijven, **maar ze ontmoedigen over het algemeen niet de investeringen die gezonde economieën nodig hebben.** (Ze hebben echter de neiging om meer roofzuchtige vormen van investeringen te ontmoedigen, wat een voordeel is.)

Bedrijven zeggen dat ze op de vennootschapsbelasting moeten bezuinigen om te kunnen investeren, mijn **kinderen** zeggen op dezelfde manier dat ze ijs nodig hebben. En accepteer niet het oude argument dat bedrijven en rijke mensen zullen stoppen met het vermijden van belasting of meer investeren als alleen u in hun effectieve belastingtarieven snijdt. Zoals een recent boek verklaart:

“Belastingbetalers zijn overgeleverd aan steeds grotere ondernemingen. Er is letterlijk geen grens waaraan grote grensoverschrijdende ondernemingen en de rijken mee willen liften op de belastingen betaald door de anderen. **Steeds minder belasting heffen, hen subsidiëren, het maakt niet uit, ze zullen steeds om meer vragen,** net als die rotjongens in de speeltuin. Geef ze ongelijk?”

Meer over dit alles binnenkort.

Nee, het antwoord is niet om mobiel kapitaal en rijke mensen te sussen en gerust te stellen. **De tijd is gekomen om zaken aan te scherpen.** Onroerend goed kraken, lekkage tegengaan, mazen in de wet dichtten, transparantie vergroten, enzovoort. Het is niet als een ballon: het is meer als een spons. Als je knijpt, krijg je mogelijk wat verplaatsing - maar je zult ook moeten wringen om het water eruit te krijgen.

Dus een iets betere slogan is dit: **verminder de belasting voor de armen en de kwetsbaren, verhoog de belasting van de rijken en de winstmakers, scherp dat aan om ervoor te zorgen dat ze betalen.**

We werken al jaren aan een hele gereedschapskist voor rechtvaardige belasting om dit te bereiken.

De gereedheidskist omvat:

- Eenheid van belasting en delen van formules;
- Rapportage per land;
- Transparantie van eerste eigendom van uiteindelijke eigendom;
- Pak de hen aan die fiscaal onrecht mogelijk maken;
- Ontmasker en onttroon de ideologie van de "Concurrerende Agenda";
- Pak de financiële vloek aan.

En nog veel meer. Het belangrijkste punt is dat de tijd is gekomen om met meer ambitie al deze zaken aan te pakken.

[Deze blog gaat over de rol van belastingstelsels in de Covid-19 crisis. We zullen het volgen met een reeks van anderen: over de rol van belastingparadijzen, de rol van reddingsoperaties en subsidies, en de rol van een race naar de bodem op het gebied van regelgeving, belastingen en andere gebieden. En nog veel meer. Let op deze ruimte.](#)

Vertaald door Johan Horeman, 27 maart 2020